

[Stinus.]

hårde linje i Vesttyskland, og resultatet ville være en styrkelse af de samme hårde kræfter i Kreml og DDR. Resultatet kunne let blive en genopliven af den kolde krig. Den europæiske sikkerhedskonference ville blive udsat på ubestemt tid, fordi vestmagterne har gjort tilslutning afhængig af gennemførelse af Berlinaftalerne, og Moskva vil ikke føre disse ud i livet uden ratifikation af magtafkaldsaftalerne.

Det er således ingen overdrivelse at fastslå, at den videre udvikling i Europa afhænger af afstemningen i Bonn. Hvis ratifikation finder sted, sættes Berlinaftalerne i kraft, og Forbundsrepublikken Tyskland og DDR kan nå frem til endelige overenskomster om forholdet til hinanden. Sådanne overenskomster kan igen bane vej for, at begge Tysklunde optages i FN. Hvis ratifikation finder sted, kan de indledende drøftelser om en europæisk sikkerhedskonference gå i gang. Så er NATO-landenes betingelser opfyldt, og der bør ikke accepteres nye betingelser og nye udsættelser. Jeg forstår, at udenrigsministeren deler denne opfattelse.

I NATO-kredse mærkes i øjeblikket en vis fortrydelse over, at et NATO-udspil i spørgsmålet om gensidige, balancerede styrkereduktioner indtil nu er forblevet ubesvaret. Det var måske heller ikke nogen heldig idé at udpege netop den tidligere NATO-generalsekretær Manlio Brosio til på NATOs vegne at føre sonderende samtaler med Sovjetunionen og østblokken om styrkereduktionsspørgsmålet. Mens en russisk reaktion på Brosioudspillet altså er udeblevet, har Warszawa-pagtløserne på anden måde udtrykt sig positivt om styrkereduktionsspørgsmålet, nemlig i den også af udenrigsministeren omtalte erklæring fra Warszawa-pagtløsernes møde i Prag den 25.-26. januar. Det er yderligere værd at bemærke, at Prag-erklæringen er i overensstemmelse med, hvad NATO-landene hidtil har givet udtryk for, at en troppereduktion skal omfatte både nationale og stationerede styrker.

Danmark har hidtil indtaget en meget positiv holdning til tanken om en europæisk sikkerhedskonference. Jeg kan forstå, at denne holdning er uændret, og jeg er glad for udenrigsministerens meget klare udtalelse om, at der omgående efter ratifikati-

onsprocessen i den vesttyske forbundsdag kan tages skridt til at påbegynde flersidede forberedelser af konferencen. Jeg glæder mig også over udenrigsministerens optimistiske vurdering med hensyn til tidspunktet for konferencens afholdelse senest næste forår. Jeg kan i øvrigt helt tilslutte mig udenrigsministerens bemærkninger om betydningen af kontakter mellem mennesker som en meget vigtig forudsætning for den gensidige tillid, hvorpå en varig fred i Europa må baseres.

Da jeg tilhører det mindretal i den radikale gruppe, som er imod dansk medlemskab af De europæiske Fællesskaber, kan jeg ikke på gruppens vegne kommentere udenrigsministerens udtalelser om det udenrigspolitiske samarbejde med EF-landene. Hr. Niels Helveg Petersen vil på dette område redegøre for gruppeflertallets synspunkter.

Niels Helveg Petersen: Det udenrigspolitiske samarbejde mellem EF-medlemslandene er af ny dato. I årenes løb har der været gjort adskillige forsøg, før der i oktober 1970 blev enighed om at iværksætte et samarbejde på dette felt. Når man skræller EF-lyrikken af Davignonrapporten og af senere vedtagelser, så bliver der om dette samarbejde tilbage en beslutning om, at EF-landenes udenrigsministre to gange om året skal mødes i skiftende hovedstæder til gensidig orientering og rådslagning. Hvor det anses for ønskeligt og muligt, skal der aftales en fælles optræden. Det er en form for samarbejde, som har en helt anden løse karakter end det økonomiske samarbejde inden for EF. Det er, som det hedder, pragmatisk i sin udformning. Det er vi herhjemme ikke ukendt med. I den henseende er der lighedspunkter til det tilsvarende nordiske samarbejde.

Det udenrigspolitiske samarbejde inden for EF medfører en forpligtelse for den danske udenrigsminister til at mødes regelmæssigt med sine kolleger, fremlægge sine synspunkter og lytte til andre, men ingen forpligtelser til at medvirke til vedtagelser. Den løse form, man har valgt for dette samarbejde, hænger uden tvivl sammen med de meget store vanskeligheder, der vil være forbundet med at nå frem til fælles standpunkter. De hidtidige EF-lande har i mange betydningsfulde spørgsmål været uenige.